

hanem hogy megismerkedjenek vele. Amikor hazamentek, András azt mondta róla a testvéreinek, Simonnak, hogy megtalálták a Messiást.

Micsodát? Hát azt a valakit, akit maga Isten bízott meg azzal, hogy megtanítsa minket arra, hogyan is kell egy feje tejére állított világot a talapára állítani. Hát a feje tetején áll a világ? Bizony azon. Képzeljétek csak el, milyen is volna a világ a Kovács családban, ha, mondjuk, Lukács vagy Tádé el kezdene otthon parancsolgatni, hogy ez legyen, meg az legyen. S a többieknek, Beának, Ágotának és Agapének az volna a dolguk, hogy engedelmessékedjenek annak, amit Lukács meg Tádé mond, ha tetszik nekik, ha nem. S ha nem tetszik, akkor a bösz Lukács meg Tádé telefonálna és kihívná a rendőrséget, hogy csak vigyék el Anyát meg a lányokat a dutyiba, mert nem engedelmessékednek. Hát ez a feje tetejére állított világ, amiben van rendőrség! Hát nem kellene lennie? De nem ám! Jézus országában nincsen semmi ilyesmi, ott mindent szépen megbeszélnek egymással. S nem kell telefonálni a rendőroknak, mert ott nélkülük is rend van. A rendőroket meg el lehet küldeni a gyárakba, hogy valami hasznos munkát végezzenek... kenyert süssenek, cipőket csináljanak.

Ebben az országban, amelyet Jézus Isten országának nevezett, főleg azért nincs szükség rendőrokre, katonákra, fegyverekre, puskákra, mert nincsenek benne szegények meg gazdagok. Azért nincsenek, mert az a rend, ami a Kovácséknál. Ott mi a rend? Hogy is mondjam? Kitalálok valami nagyon finomat, amit mindenki szeret. Megvan: őszibarack befőtt, azt mindenki nagyon szereti. Anya mindenkinek ad belőle. Ha sok van, sokat. Ha kevés van, elosztja, hogy mindenkinek jusson. Ez volna a rend, a világ azonban a feje tetején áll, és nincs benne rend, mert az egyik családnak egyáltalán nincs őszibarack befőttje, a másiknak meg annyi van, hogy elrontják vele a gyomrukat, vagy ami még rosszabb, megpenészedik a kamrában. Hát ilyen a feje tetejére állított világ, ahol még nem találták meg a Messiást. De ahol már megtalálták, ott már nincs olyan, hogy ez az enyém, s ahhoz neked semmi közöd..., hanem csak az van, hogy minden a miénk. Lukács, nem a Kovács Lukács, hanem a szíriai orvos meg is írta az Apostolok Cselekedeteiben, hogy azok, akik már megtalálták a Messiást, azoknak egy volt a szíve-lelke, egyikük sem mondott birtokából semmit sem a saját tulajdonának, hanem mindenük közös volt... nem is akadt közöttük szűkölködő, mert azok, akiknek földjük vagy házuk volt, eladták, s az eladott javak árából mindenkinek adtak, kinek-kinek szükségéhez mérten.

Dehát, aki nem hallja meg, hogy az Isten szólongatja őt: Pista Pista!, akinek a lelke nem a Szentlélek temploma, aki meg nem találta még a Messiást, az igyekszik gazdag lenni, és rendőrt meg katonát akar javai védelmére. Ha pedig nem sikerül

neki gazdagnak lennie, akkor fegyvert szerez, hogy megölje a gazdagokat, akik miatt nem tudnak élni a szegények. És mindenki öl mindenkit. Ilyen a feje tetején levő világ,ilyent rendeznek be maguknak, akik nem mennek utána Jézusnak. Hogy ez ne így legyen, hanem hogy a világ Isten Országává formálódjék, ezért sétált Jézus a Jordán partján fel s alá. S hogy a Kovács családban minden úgy legyen, ahogy Jézus akarta, most csinálunk valami szépet. Mit? Isten áldását kérjük Tádéra, Beára, házasságukra. Ne várjunk vele tovább!

Városmajor, 2000. november 9.

BULÁNYI GYÖRGY JÉZUS KIRÁLYSÁGA

Jézus nem királya mindenkinek. Jézus csak azoknak a királya, akik megteszik, amit Ő tanított nekünk. Akik nem teszik meg azt, amire tanított minket, azoknak nem királya, azok átkozottak. Ezek az átkozottak mennek az örök tűzre, amely készült az ördögöknek, az ördögök munkatársainak és mindazoknak, akiknek más a magatartásuk, mint amit Jézus vár el azoktól, akiknek tudomására jut az ő szent akarata. Így aztán nem mindenkinek a királya, hanem csak azoknak, akik Jézus kívánságaihoz igazítják életüket. A mai evangéliumban Jézus hat dolgot kíván tőlünk:

1. Aki éhezik, annak adjunk enni.
2. Aki szomjazik, annak adjunk inni.
3. Akinek nincsen szállása, azt fogadjuk be.
4. Akinek nincsen ruhája, azt lássuk el ruhával.
5. Aki beteg, azt látogassuk meg.
6. Aki börtönben van, módoljam ki a börtönparancsnokságnál, hogy meglátogathassam.

Mivel azok közé tartozom, akik azt akarják, hogy Jézus a királyuk legyen; s én mindenképpen ki szeretném módolni, hogy ne odakerüljek, ahol az ördögök és azok munkatársai parancsolnak nekem, ezért számba veszem e mai vasárnapon, hogy mennyire teljesítettem életem folyamán Jézusnak e hat kívánságát.

1a. Kezdem az elsővel. Amíg otthon éltem, nem az én reszortom volt ez. Emlékszem, hogy Anyuka megkérdezte a lánytól, hogy ki csöngetett, s ezt felelte: valaki támogatást kért, s mondtam neki, hogy majd megtámogatom egy darab fával. Pénzt kért, s Jézus ez alkalommal sem beszélt a pénzzel támogatásról. Jézus sem támogatott senkit sem pénzzel, de az ötezer ember megvendéglését a pusztában azért lehetővé tette. Koldusnak csak nagyritkán adok. A Bokorban megállapítottuk, hogy mindannyian nagyon gazdagok vagyunk, s legalább a farizeusok szintjét el kell érniünk, akik tizedet adtak mindenükből, tehát jövedelmünknek legalább tíz százalékát el kell küldenünk az éhezőknek. '89 előtt a külföldet járó testvéreink útján síboltuk ki a pénzt. '89

után már hivatalosan tesszük ezt. Kezdetben Teréz anyának küldtük, később pedig és ma is egy Prakash nevű jezsuitának, aki tizenötezer gyerekről gondoskodik – ugyancsak Indiában. Ez volt Jézustanulásunk második gyümölcse. Az első az volt, hogy kisközösséget csináltunk.

2a. A másodikat sűrűn csinálom. Aki hozzám jön, mindig megkínálom – borral, pálinkával, az autósokat csak szörppel, a cukrosokat pedig még avval sem, hanem csak tiszta vízzel.

3a. A szálással nem rendelkezőket csak Budaváriban tudom etetni, itatni s nekik éjjeli-nappali szállást biztosítani. Lelkigyakorlatok alkalmával szoktam ezt csinálni. Ott akár húsz embernek is tudom mindezt biztosítani – a magyar püspöki kar jóvoltából, akik közel harminc éve megvonták tőlem a nyilvános papi működés jogát, s így segíthettem magamon – lelkigyakorlatos ház építésével. Az ilyesmit igénylők, meg akik Balaton közelében akarnak nyaralni, kipróbálhatják a nyár folyamán. A rendházban is tudok fogadni két vendéget földre rakott szivacsmatracokon, de csak férfi nemen levőket – a klauzúra okán.

4a. Ruhával mostanában nem tudok szolgálni, mert magam is uraságoktól levetett ruhákban járok, de azt, amim van, szívesen megosztom azokkal, akiknek nincs ruhájuk.

5a. A beteget csak akkor szabad meglátogatnom, ha igényli látogatásomat. Magam csak egyetlen személy látogatását igénylem, ha beteg vagyok. Olyant, akinek elmondhatom, hogy mire van szükségem, s ha kifáradok, mondhatom neki, hogy most menjen haza. Aki beteg, nyögjön! Hagyjuk a beteget nyögni, hamarabb meggyógyul. Nem zavarom azt, aki nem igényel.

6a. Nyolc évet töltöttem börtönben, ebből négyet Rákosi haláltáborban, ahol jelszó ez volt: itt fog megdögleni, és nem lehetett engem meglátogatni. A másik négy évben már lehetett. Édesanyám kapott is három alkalmat tíz perces látogatásra: két egy méter távolságra levő drótháló között sétált egy ór. Az egyik háló mögött fél méter közelségben álltak a rabok, a másik háló mögött fél méter távolságban álltak a látogatók. Átkiabálhattunk egymásnak: Hogy vagy? Köszönöm, jól. Hatvanadik életévén túli anyámnak ez egy jó félnapos törődést jelentett.

Egy alkalommal én is végeztem börtönlátogatást. A katonáskodást megtagadó és emiatt három évre elítélt fiamat látogathattam meg egyszer Baracskán a felesége helyett. Mind a kettőnek én voltam a gyóntatója, én is eskettem őket.

Erdő Péter nem nevez ki börtönlelkésznek, s így nem látogathatom azokat; akik börtönben ülnek. Változtak Jézus óta a körülmények.

Ennyiben tudom én ma Jézust etetni, itatni, szállásolni, ruházni, látogatni. Kevés ez? Én ma ennyit tudok megtenni. Elég lesz-e ennyi az ítéleten ahhoz, hogy a maga jobbára állítson Jézus? Majd meglátom. Testvéreim, ti is vegyétek számba, hogy mennyit tudtok Jézus e hat mai kívánalmaiból teljesíteni!

Ezek után számba veszem egy tanszékvezető tétéleit, melyeket erről a mai ünnepről írt.

1. Jézus legyőzte a halált – Nem győzte le, mert ugyanúgy meghalunk, mint Jézus előtt, ugyanúgy jobbra állítódunk, vagy balra, mint Jézus előtt.

2. Jézus megújította egész életünket. – Csak akarta megújítani, de rajtunk fordul, hogy megújítjuk-e azt.

3. Jézus megváltotta az egész világot. – Nem lehet senkit sem megváltani. Isten akaratából maradunk szabad emberek, amilyenek Isten megteremtett, és szabadságunkat felhasználhatjuk jóra és rosszra. Tegnap, ma és holnap, a világ végéig.

4. Jézus minden bűnösnek királya. – Nem csak a bűnbánó bűnösöké.

5. Jézus minden emberi nyomorúság királya. – Nem lehet állapotoknak a királya senki, csak személyeknek lehet királya Jézus vagy akárki.

6. Jézus legyőzte bűnt. – Mindenki legyőzheti a maga bűnét. Én is a magamét. Jézus nem győzheti le sem a te, sem az én bűnömet.

7. Dicsőíthetjük Jézust minden sötétségben, halálban, bűnben, nyomorúságban. – Dicsőítés helyett inkább tegyük a mai hat jónak valamelyikét. Ezekkel kikerülünk sötétségből, bűnből, halálból, nyomorúságból.

8. Jézus királyságának titka, hogy benne található meg magunkat. – Jézus nem titkolódzott. Nyíltan megmondta, hogy megtaláljuk jobb oldalra állított önmagunkat, ha tesszük a jót.

9. Jézus királyságának további titka, hogy benne nyerjük el a megváltást. – A megváltás nem ötös lottó. – Magunknak kell tennünk érte a mai hat jót.

10. Még további titka, hogy Jézusban mondhatjuk ki, hogy „Atyánk” – Jézus előtt is tudhattuk, hogy Isten az Atyánk.

11. Legmélyebb titka, hogy magára vette bűneinket. – Az én bűnömet nekem kell hordoznom, s magamnak kell abbahagynom a vétkezést, és minden rendben lesz ennek következtében.

12. ...hogy magában hordozza minden fájdalunkat. – Ezt az egyet elhiszem, mert annyira szeret mindnyájunkat

13. ...hogy győztesen jelen van minden sötétségünkben. – Nem értem, hogyan lehet valaki jelen az én sötétségemben, még hozzá győztesen.

14. Bűneinket saját testében felvitte a keresztfára. – Nem. Kaifás, Pilátus és a többi urak bűne vitte fel Jézust a keresztfára.

15. Jézus sebei szereztek nekünk gyógyulást. – Jézus azt tanította nekünk, hogy akkor gyógyulunk meg, hogyha hisszük, hogy Ő meg tud gyógyítani minket.

16. A mi gonoszságaink miatt törték össze. – Nem. Az urak gonoszsága következtében törték Őt össze az urak.

17. Szenvedései sokakat istennektetszőkké tettek. – Nem. Jézus szenvedései következtében csak Jézus lehet istennektetszővé. Mi csak a magunk Istenért vállalt szenvedésünk következtében válunk istennektetszőkké.

18. Krisztus keresztségében beteljesedett a megváltás. – Nem. Krisztus keresztsége által teljesült Kaifás akarata, s példát kaptunk rá, hogy halálbüntetés ellenére is hűségeseknek kell maradnunk Isten parancsaihoz.

19. Jézus a maga szenvedései és halála által él abban, akit így szeretett, az emberben. – Nem. Csak abban az emberben él Jézus, aki maga is úgy viselkedik, mint Jézus.

20. Titok, hogy Krisztus minden ember királya. – Nem, hanem tévedés, mert Jézus csak azoknak a királya, akik Hozzá hasonlóan viselkednek.

21. E hűz tétel erejében igaz, hogy amit másokkal szemben teszünk, azt tesszük Jézussal is. – Nem. E hűz téves tétel ellenére igaz ez az állítás.

Egy másik mai tanszékvezetőhöz odament harminc esztendővel ezelőtt az ilyesfajta tételek miatt egy fiatal Bokor-tag, és ezt mondta neki: Tisztelendő úr, Jézus nem ezt tanította. A válasz erre ez volt: Jézus néptanító volt, én pedig teológiai tanár vagyok. E válasz ellenére az a fiatal ember azóta sem váltott át a néptanítótól a teológiai tanárhoz. Adjunk hálát érte az Istennek.

Egészen más kérdés, hogy a szeretet-Isten, hogyan mondhat valakiket átkozottaknak. Azt gondolom, hogy ez ugyanaz mint a balga, a bolond. Magukat teszik bolonddá. Magukat teszik átkozottá. Isten mondhatná róluk azt is, hogy szerencsétlenek. Mindez csak következménye a szabad akaratunknak. Ezt pedig azért adta nekünk Isten, hogy részesei lehessünk az ő szentháromsági szeretet-életének. Már itt is, a Földön. Halálunk után pedig odafent Nála, az örökkévalóságban. Amen.

Nem. Még hozzáteszem Arany János egyik utolsó versét. Egy nagyon rövidet, egy négysorosot. Az a címe, hogy

Sejtelem

Életem hatvanhatodik évében

Köt engem a Jóisten kévébe,

Betakarít régi rakott csűrbe,

Vet helyemre új gabonát cserébe.

Életem, nem tudom, hányadik évében szólít magához engem a Jóisten. Csak annyit tudok, hogy egyelőre még nagyon jól érzem magam köztetek. Ha ez megváltozik, akkor kérem fogom

Őt, hogy engedjen már engem is odaátra azok közé a testvéreim közé, akik már hazajutottak.

Most az Amen.

LENGYEL EMESE

JÉZUS NEM RÁNT KARDOT, A MESEHŐS IGEN

BÁLINT PÉTER A VARÁZSMESÉKBEN FELLEMLHETŐ JÉZUS-MINTÁZATOKAT KUTATTA

A vallásos meséket úgy kell értelmezni, mint a példázatot – véli Balint Péter József Attila-díjas író, egyetemi tanár, irodalmár, mesekutató, akinek ebben az évben két fajsúlyos tanulmánykötete is napvilágot látott a Magyar Napló–Írott Szó Alapítvány gondozásában. Az ünnepi könyvhétre megjelent Meseértelmezések című egy válogatás a szerző elmúlt évtizedben közölt tudományos írásaiból, míg a Jézus-mintázatok a népmesékben hiánypótló monográfia.

– **Két figyelemre méltó kötete jelent meg 2022-ben. Miben hasonlítanak vagy éppen különböznek egymástól a könyvek?**

– Véletlen, de mindkét kötetben tizenhat-tizenhat tanulmány olvasható. Az első, a nyáron megjelent Meseértelmezések tanulmánykötet az elmúlt évtized írásaiból készült válogatás, melyet a lányom, Balint Zsuzsa folklorista közel ötven szövegből készített el. A második, a Jézus-mintázatok a népmesékben önálló monográfia, s az elmúlt három év termése. Elsősorban nem is teológiai és irodalmi, hanem nagyon sok más: folklorisztikai, történelmi, filozófiai aspektusból közelíték a varázsmesékhez. Azt vizsgáltam, melyek azok a főbb bibliai történetek, motívumok, amelyek megjelennek ezekben a szövegekben, s nagyon sok hasonlóságot véltem felfedezni a mesehősök és Jézus élete, tevékenysége, tanítása között. A munka összetett volt: egyrészt meseszövegeket vetek össze ókori vallási szövegekkel, zsidó forrásokkal, középkori dokumentumokkal, másrészt az elemzés során alkalmazok minden olyan néprajzi és vallási ismeretet, melyekre irodalmárként szert tettem az elmúlt évtizedekben.

– **Milyen szinten és módon fedezhető fel a mesehősök és Jézus alakja és élete közötti hasonlóság vagy éppen ellentét?**